

Folkhälsomyndigheten

VACCINATION MOT INFLUENZA OCH COVID-19, OKTOBER 2023, ROMANI ARLI

Vaksiniribe protiv gripi hem covid -19

O Folkhälsomyndigheten preporučinela sa e dženenge so isi olen 65 berša hem upreder hem sa e manuŝenge kola tane ko rizikane grupe te vaksinirinen pes.

O vaksiniribe tano bilovengoro

O Folkhälsomyndigheten mangela te informirinel akava:

- O džene soj ko rizikane grupe olen isi prednost bašo vaksiniribe protiv gripi hem covid-19. E dženenge soj ki rizikani grupa o vaksiniribe tano bilovengoro.
- Manuš šaj te vaksinirinel pes istovremeno hem protiv o sezonsko gripi hem protiv o covid-19.
- Akana jevendaska šaj te buvljarel pe hem o gripi hem o covid-19. O vaksiniribe tano o najšukar način te arakhen pe okola so tane ko bareder riziko te oven but nasvale.
- I vakcina na arakhela dži ko šel procentija, ama manuš te isi ole lindo vakcina hem te nasvalilo, tegani oj tiknjarela i infekcija.

E rizikane grupenge dela pe prednost

Akale grupenge preporučinela pe vaksiniribe protiv o gripi hem o covid-19 hem dela pe olenge prednost (bizo redo maŝkarlende) baši vakcina:

- O džene soj tane 65 berša ja pale phureder.
- O khamnja džuvlja so isi olen pherde 12 kurke.
- O bare manuša kotar 18 berša so isi olen akala nasvalipa , diagnoze ja pale situacije:
  - Hronikane vileskere venengere nasvalipa, ko odova khuvela hem šlog. Bašo covid -19 hem hipertoniya.
  - Hronikano parnebukhengoro nasvalipe sar soj o HPP- hronikano parnebukhengoro phandljojbe hem phari ja pale nastabilno astma.
  - Javera diagnoze ja pale situacije so kerena te tiknjol e parnebuhengiri funkcija ja pale našukar khujnibaskiri zor (ko primer but khilalipe, nervno muskulaturno nasvalipa ja pale bute funkciengoro tiknjaribe).
  - Hronikano kalebukhengoro ja pale bukhengoro tiknjardo zoralipe
  - Diabets mellitus tipi 1 hem 2.
  - Situacija so značinela but slabokerdo imuniteti kotar nasvalipe ja pale tretmani, ko odova khuvela Down syndrom.

Javera grupe so trebena specialno te planirinen bašo covid-19 vakciniribe, osim kotar o definirime rizikane grupe, tane o džene kaske so trebela dumodejbe bašo aktivitetija ko sakodivesutno dživdibe kotar o kherutno servizi ja pale slična asavke servizija, hem džene so isi olen tiknjardo sastipe kotar javera nasvalipa a na taro diagnoze so phendže pe ko teksti upre.

Asavke javera nasvalipa šaj te oven psihijatrikane nasvalipa ja pale demencija, ama hem baro alkoholeskoro pijbe ja pale lejbe droge.

Akale grupenge preporučinela pe vakcina protiv gripi:

- Čhave kotar 6 masek dži ko 17 berša so isi olen nasvalipa, diagnoze hem situacije sar so terdžola ki upruni lista e bare manušenge.
- Kherutnokontakti, sar čhavencar adžahar bare manušencar so isi olen but tiknjardo arakhibaskoro imuniteti.
- Personali ko dikhibe hem arakhibe so kerena buti paše e pacientencar hem okola manuša so lena arakhibe hem so isi olen baro riziko te astaren baro gripi, ko primer ko specialno phurengoro bešibe (särskilda boenden för äldre (SÄBO)) hem ko kherutno servizi.

O dikhljaribaskoro doktori šaj te kerel jek individualikano procenibe baši vakciniribaskiri potreba.